

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Minister dhr. prof. dr. E.J. Kuipers
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Uw kenmerk 3497699-1042183
Betreft advies concentratie interventies aangeboren hartafwijkingen
Datum 9-2-2023

Ons kenmerk 23.00366/FdB/SvE

Geachte heer Kuipers,

Uw brief van 16 januari jl. betreffende 'Verzoek advies concentratie interventies aangeboren hartafwijkingen' is in goede orde ontvangen en afgelopen weken uitgebreid besproken met resultaat onderstaand antwoord.

De umc's en zorgprofessionals zetten zich iedere dag in voor hun maatschappelijke opdracht om de beste zorg te verlenen, gecombineerd met excellent onderwijs en onderzoek. In het geval van de kinderhartchirurgie bij aangeboren hartafwijkingen bij (soms zeer jonge en kwetsbare) kinderen en interventies bij hoogcomplexere aangeboren hartafwijkingen bij volwassenen, is dat niet anders. Het belang van concentratie om die kwaliteit ook in de toekomst te waarborgen, is om die reden in de afgelopen jaren veelvuldig besproken. Concentratie als mogelijk middel om bij te dragen aan kwaliteit van zorg wordt door de umc's onderschreven.

In uw brief gaat u in op de lange historie van het debat over de noodzaak van de concentratie van deze zorg. Gedurende dertig jaar hebben, naast de umc's, verschillende instanties, te beginnen met de Gezondheidsraad, zich gebogen over deze wens: een opgave die tot nog toe niet volledig is gerealiseerd. Meerdere umc's werken geruime tijd al succesvol in een shared care – of integrale samenwerkingsconstructie (al dan niet met interventiecentra elders), waardoor reeds in de afgelopen jaren een verdere concentratie heeft plaatsgevonden. Voor de umc's die deze hooggespecialiseerde interventies momenteel voorzien, is deze zorg van grote betekenis in het totaal van de academische opdracht, namelijk de combinatie van zorg, opleiding en wetenschap. Tot nu toe is deze verdere concentratie-opgave, van vier naar twee centra, door de umc's zelf, niet mogelijk gebleken.

De NFU en haar leden hebben in volle overtuiging het integraal zorgakkoord onderschreven. Een, voor de umc's belangrijk, onderdeel van de afspraken, betreft de concentratie en spreiding van complexe zorg met een laag volume, teneinde de kwaliteit te verhogen en de blijvende toegankelijkheid te borgen. Mede gelet op de ingrijpende consequenties van concentratie van zorg zijn in het IZA ook belangrijke afspraken gemaakt over de implementatie van concentratie, de noodzakelijke zorgvuldigheid die hierbij zal worden betracht en de mitigatie van ingrijpende gevolgen van de concentratie. De NFU en haar leden hechten aan deze afspraken en zetten zich hiervoor in.

Vooruitlopend op de concentratie-opgave uit het IZA geeft u helder aan op korte termijn tot een definitief besluit te willen komen aangaande de voorgenomen concentratie van specifiek de interventies bij aangeboren hartafwijkingen, waarbij alle centra met ingrijpende gevolgen te maken krijgen. De NZa is hier in zijn impactanalyse (in opdracht van u als minister) uitvoerig op ingegaan en heeft daarbij deze conclusie eveneens getrokken. De NZa concludeert dat de implicaties van het overdragen van de interventies voor patiënten, zorgprofessionals en interventiecentra, bij welke keuze dan ook, substantieel zijn voor alle betrokken umc's. De NZa adviseert juist de concentratie in het brede verband van de umc's te beoordelen. Een belangrijke parameter voor de impact is volgens de NZa de omvang van het domein waarbinnen de concentratie wordt gerealiseerd. Daardoor is het mitigeren van de impact bij alleen de interventies bij aangeboren hartafwijkingen noodzakelijk, maar aanzienlijk complexer, dan in het geval dat een veel breder deel van de hoogcomplexere zorg evenwichtig zou worden geconcentreerd. Evenwichtige verdeling om de academische kerntaken goed te kunnen blijven voorzien, zal betrokkenheid van alle 7 umc's betekenen. U verwacht echter dat de verbreding van de concentratievraag om tot een integraal perspectief te komen tot een aanzienlijk hogere doorlooptijd zal leiden en acht dat ongewenst.

U heeft de NFU gevraagd om voor 15 februari 2023 te laten weten of de umc's (1) tot een gedragen voorstel kunnen komen voor de keuze van 2 interventiecentra, (2) de keuze uiterlijk 15 april aan u kunnen voorleggen en (3) uiterlijk 15 oktober met een voorstel voor mitigerende maatregelen kunnen komen.

1. Gedragen voorstel

Om tot een verantwoorde keuze van de aan te wijzen interventiecentra te komen, achten alle leden van de NFU het noodzakelijk om een redelijk zicht te hebben op de mitigerende maatregelen en de resultaten waar die toe zullen leiden. Dit in lijn met het NZa-rapport. De NFU ziet niet dat dit voor half april van dit jaar is gerealiseerd. De umc's zouden een keuze, met draagvlak onder alle umc's, dan moeten maken zonder goed zicht op de daadwerkelijke effecten op de overige zorg en de bedrijfsvoering van de umc's, die de interventies bij aangeboren hartafwijkingen overdragen. De umc's hebben tot op heden geen gezamenlijk standpunt kunnen bereiken over de keuze van de minister van VWS voor twee interventiecentra. Eerder hebben wij met u onder meer de mogelijkheid besproken een keuze te maken voor drie interventiecentra. Niet alle, maar enkele umc's zijn van mening dat die optie verkend moet worden.

2. Keuze voor 2 centra

Bovenstaande leidt ertoe dat de NFU geen mogelijkheid ziet een door allen gedragen voorstel, voor twee centra, aan u voor te leggen.

Bij het maken van die keuze door u als minister vragen wij u om specifiek aan te geven welke overwegingen en criteria u aan uw besluit ten grondslag legt, of hierbij in ogenschouw neemt. Die criteria en overwegingen zullen als basis kunnen dienen bij toekomstige concentratiebesluiten en ook ondersteunend kunnen zijn bij de verkenning van de mogelijkheden voor mitigerende maatregelen. Het ontbreken hiervan bij voorgaande besluitvorming heeft tot veel onduidelijkheid geleid.

3. Mitigerende maatregelen

Dat brengt met zich mee dat er bij de concentratie van kinderhartchirurgie indringend zal moeten worden nagedacht over de noodzakelijke mitigatie van de impact bij de umc's die niet als interventiecentrum worden aangewezen. Zodra u bent gekomen tot een besluit over de keuze voor de interventiecentra, wil de NFU graag met u in gesprek over de afspraken omtrent mitigatie, waarbij wij de door u genoemde aandachtspunten om ongewenste effecten tegen te gaan, als onderdeel

hiervan onderschrijven. De afspraken, binnen de NFU en gecommuniceerd met de NZa, over de 'rompstructuur kinderziekenhuizen in umc's' (minimale expertise en capaciteit voor de kindzorg) zullen hierin worden meegenomen.

Bij de verantwoordelijkheid die u als minister en het ministerie dragen voor het creëren van de noodzakelijke voorwaarden en ondersteuning hiertoe, onderschrijft de NFU haar belangrijke rol om te komen tot een goed transitieplan en een goede uitvoering hiervan, om bij de 7 umc's voor alle burgers in Nederland goede bereikbare en beschikbare academische kindzorg te kunnen blijven voorzien.

